

Indre motivation frem for ydre styring

REPORTAGE Hvad skal der ske med de "ikke-uddannelsesparate", var spørgsmålet på en stort anlagt konference i København. Der skal motiveres, var et af svarene. Her kan højskolerne spille en vigtig rolle – hvis de ellers får lov

”VI MÅ SE I ØJNENE, AT MANGE UNGE IKKE KAN KLARE SIG I ET ORDINÆRT UDDANNELSESSYSTEM og på et ordinært arbejdsmarked,” sagde Noemi Katznelson, leder af Center for Ungdomsforskning, forleden foran en fyldt sal i DGI-byen i København. Hun var første oplægsholder til en stort anlagt konference om de ”ikke-uddannelsesparate”, arrangeret af Folkehøjskolernes Forening i samarbejde med netop Center for Ungdomsforskning og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Fat, at de unge, der har svært ved at gennemføre en uddannelse, er en sammensat gruppe. De skal tilbydes forløb, der tager udgangspunkt i en helhedsvurdering af deres potentialer – ikke flere standardtilbud!

- TORBEN PILEGAARD JENSEN, KORA

I Regeringens nye oplæg til en kontanthjælpsreform, der bliver forhandlet i disse dage, findes der de uddannelsesparate, og der findes de aktivitetsparate. Unge under 30 år uden en kompetencegivende uddannelse har ifølge forslaget ret og pligt til at få en uddannelse. Men så er der også dem, der slet ikke er parate til noget som helst. Fordi de ikke er motiverede, har personlige problemer eller ganske enkelt ikke passer ind i de tilbud, som det formelle system stiller til rådighed.

Konferencen skulle forsøge at præsentere nogle bud på, hvordan den gruppe af unge, uddannelserne og arbejdsmarkedet i fællesskab finder løsningerne. For faktum er, at en efterhånden meget stor og fortsat voksende gruppe unge står uden for arbejdsmarkedet og uden uddannelse. De risikerer at blive tabt på gulvet, hvis der ikke

bliver arbejdet målrettet for et finde passende tilbud til dem.

Den kommende Fleksuddannelse var et tilbagevendende tema. For den er nødvendig forudsat, at den tilbyder noget andet end det, der findes i forvejen, mente de fleste af oplægsholderne. Som Torben Pilegaard Jensen fra KORA (Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning) udtrykte det i klare vendinger henvendt til politikerne: ”Fat, at de unge, der har svært ved at gennemføre en uddannelse, er en sammensat gruppe. De skal tilbydes forløb, der tager udgangspunkt i en helhedsvurdering af deres potentialer – ikke flere standardtilbud!”

Af flere omgange blev der derfor også advaret mod MADS-modellen – ”Mere Af Det Samme”, som den kommende Fleksuddannelse efterhånden ligner mere og mere – hvilket skyldes politikernes frygt for en ny udgave af den så forkætrede Fri Ungdomsuddannelse.

INDRE MOTIVATION ER VEJEN FREM

Bred enighed syntes der at være om, at det, der skal til, er afklarende og motiverende forløb, som er skræddersyet til den enkelte unge. Som Peter Koudahl fra Aalborg Universitet udtrykte det: ”At vælge en uddannelse er en proces – ikke en enkeltstående hændelse.”

Samme Peter Koudahl fremhævede de unges ”indre motivation” frem for den ”ydre styring” som et væsentligt fokus i kampen for at bringe unge, der er røget ud og ind af forskellige uddannelser, på rette vej.

En væsentlig pointe i forlængelse heraf kom fra Sune Agger, der til daglig fungerer som vejleder hos Ungdommens Uddannelsesvejledning i Horsens: ”Når man laver særlige tiltag for de særlige, føler de unge sig stigmatiserede.” Der er brug for samarbejde på tværs, så svage og stærke elever mødes på de samme institutioner, som det var tilfældet med Den Fri Ungdomsuddannelse – og stadig er det på højskolerne.

Den seneste melding fra erhvervsskolerne viser dog også en frygt for, at både kontanthjælpsreform og Fleksuddannelse vil betyde, at flere svage unge vil blive tvunget ind på erhvervsuddannelser, de hverken har motivation eller evne til at gennemføre. Det vil betyde

en yderligere svækkelse af uddannelsernes anseelse.

HØJSKOLERNES ROLLE

Peter Koudahl fremhævede et flerårigt samarbejde mellem højskoler, erhvervsskolerne og UU, der har givet meget overbevisende resultater netop, hvad angår de unges motivation.

Men på trods af dokumenterede resultater inden for afklaring og motivation af de unge, ser det ikke ud til, at højskolerne kommer til at spille en central rolle – hvis overhovedet nogen – i hverken Fleksuddannelse eller kontanthjælpsreform. Det er dog fortsat et åbent spørgsmål, hvor højskolerne står i det uddannelsespolitiske landskab. Mens denne artikel skrives, forhandler partierne på Christiansborg om den nye kontanthjælpsreform, der muligvis kan give en åbning, mens forslaget om en egentlig Fleksuddannelse ventes fremlagt efter sommer.

En lang række højskoler står ellers klar til at byde ind på den store opgave, det er, at hjælpe unge videre til uddannelse eller job. Rent politisk skræmmer sporene imidlertid. Flere vil sikkert huske, da stort set enhver kunne tage på højskole med dagpenge eller kontanthjælp. Den tid ønsker de færreste sig nok tilbage – særligt ikke i Finansministeriet – af den indlysende årsag, at det er for dyrt.

At vælge en uddannelse er en proces – ikke en enkeltstående hændelse.

- PETER KOUDAHL, AALBORG UNIVERSITET

Konferencens afsluttende politikerpanel gav ikke umiddelbart den store grund til optimisme på de unges vegne. De gode intentioner var utvivlsomt til stede i en til tider lystig debat. Men bud på konkrete tiltag var det noget småt med. De kommende forhandlinger vil vise, om højskolernes evne til at motivere unge også finder plads i de kommende års uddannelses- og beskæftigelsespolitik. ✽